

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
для іноземних здобувачів вищої освіти**

Спеціальність	222 Медицина
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медицина»
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	Кафедра фундаментальних дисциплін
Контактна інформація	dp3obspe@dmtnm.edu.ua, вул. Титова, 18 Б, м. Дніпро
Укладачі силабусу	доцент кафедри, к.пед.н. Виселко Андрій Дмитрович старший викладач Філіпенко Вікторія Віталіївна

**Дніпро
2023**

Викладацький склад курсу:

доцент кафедри, к.пед.н. Виселко Андрій Дмитрович
старший викладач Філіпенко Вікторія Віталіївна

1. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» (1 курс)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Галузь знань – 22 Охорона здоров'я

Спеціальність – 222 Медицина

Кваліфікація – Лікар.

Семестри: 1-й.

Обсяг розділу: загальна кількість годин – 90 год., з них лекції – 0 год.,

семінарських – 38 год; самостійна робота – 52 год.;

кількість кредитів ECTS – 3.

2. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Семестри: 1 семестр.

dp1funddis@dmtnm.edu.ua, вул. Титова, 18 Б, м. Дніпро.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: базові знання із сучасної української літературної мови, що одержані здобувачами під час навчання у середній загальноосвітній школі.

Постреквізити: знання, навички та уміння, що отримує здобувач вищої освіти у ході засвоєння дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», стануть основою для вивчення таких дисциплін як: біологія, біофізика, біохімія, анатомія, гістологія, фізіологія, фармакологія, латинська мова, біоетика.

4. Характеристика навчальної дисципліни

4.1. Мета та визначення навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є формування у здобувачів 1 курсу напряму «Стоматологія» професійно - орієнтованої комунікативної компетентності, набуття необхідних комунікативних вмінь в сферах фахового спілкування в усній і письмовій формах.

«Українська мова (за професійним спрямуванням)» – це навчальна дисципліна, що базується на вивченні здобувачами спеціальності «Стоматологія» базового лексико-граматично та фахового матеріалу українською мовою з метою вивчення медичної термінології для її подальшого використання у професійній діяльності, закладає основи знань медичної термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

4.2. Завдання вивчення дисципліни:

- 1) сформулювати чітко і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- 2) забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови;
- 3) виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- 4) сформувати навички володіння фаховою термінологією для засвоєння матеріалу галузевих дисциплін;
- 5) оволодіти засобами пошуку інформації з українськомовних джерел, демонструвати навички обробки та аналізу отриманої інформації;
- 6) опанувати норми укладання й оформлення адміністративно-канцелярської і медичної документації;
- 7) створювати та скорочувати наукові тексти професійного спрямування,

складати план, конспект, реферат, анотацію тощо;

8) створювати усну та письмову презентації українською мовою за спеціальністю.

4.3. Призначення навчальної дисципліни

Компетентності:

Загальні:

Шифр	Характеристика загальної компетентності
ЗК 2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК 6	Здатність приймати обґрунтовані рішення
ЗК 7	Здатність працювати в команді
ЗК 8	Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК10	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
ЗК15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові):

Шифр	Характеристика спеціальної компетентності
ФК 11	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
ФК 16	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
ФК 21	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, що навчаються.

Програмні результати навчання:

Шифр	Програмні результати навчання
-------------	--------------------------------------

ПРН	
ПРН 21	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію
ПРН 25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
ПРН 27	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

4.5 План вивчення навчальної дисципліни

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Теми СЗ	Год	Теми СР	Год
Моя майбутня професія. Особливості української медичної термінології.	2	Моя майбутня професія. Особливості української медичної термінології.	3
Світ професій. Особливості української медичної термінології.	2	Світ професій. Особливості української медичної термінології.	3
У лікарні. Особливості української медичної термінології	2	У лікарні. Особливості української медичної термінології	3
Анатомія та фізіологія людини (Системи організму). Особливості української медичної термінології.	2	Анатомія та фізіологія людини (Системи організму). Особливості української медичної термінології.	3
Анатомія та фізіологія людини (Скелет). Особливості української медичної термінології.	2	Анатомія та фізіологія людини (Скелет). Особливості української медичної термінології.	3
Анатомія та фізіологія людини (Внутрішні органи). Особливості української медичної термінології	2	Анатомія та фізіологія людини (Внутрішні органи). Особливості української медичної термінології	3
Анатомія та фізіологія людини (Тканини). Особливості української медичної термінології.	2	Анатомія та фізіологія людини (Тканини). Особливості української медичної термінології.	3
Медичне обладнання. Особливості української медичної термінології. Підсумковий контроль	2	Медичне обладнання. Особливості української медичної термінології.	3

Зустріч із пацієнтом. Особливості української медичної термінології.	2	Зустріч із пацієнтом. Особливості української медичної термінології.	3
Хвороби. Аббревіатури і скорочення в медицині.	2	Хвороби. Аббревіатури і скорочення в медицині.	3
Скарги пацієнта. Особливості української медичної термінології.	2	Скарги пацієнта. Особливості української медичної термінології.	3
Історія хвороби пацієнта. Українська медична термінологія	2	Історія хвороби пацієнта. Українська медична термінологія	3
Мій університет. Особливості української медичної термінології	2	Мій університет. Особливості української медичної термінології	3
Вища освіта. Лексичний аспект медичної мови. Особливості української медичної термінології.	2	Вища освіта. Лексичний аспект медичної мови. Особливості української медичної термінології.	3
Я — студент-медик. Особливості української медичної термінології.	2	Я — студент-медик. Особливості української медичної термінології.	3
Хвороби та симптоми. Лексичний аспект медичної мови. Особливості української медичної термінології	2	Хвороби та симптоми. Лексичний аспект медичної мови. Особливості української медичної термінології	3
Анамнез. Особливості української медичної термінології.	2	Анамнез. Особливості української медичної термінології.	3
Сучасні методи лікування. Особливості української медичної термінології.	2	Сучасні методи лікування. Особливості української медичної термінології.	3
Профілактика захворювань. Особливості української медичної термінології. Підсумковий контроль.	2	Профілактика захворювань. Особливості української медичної термінології.	3
Всього за дисципліну:	38		52
	90		

Семінарські заняття на I курсі передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

- виконувати тренувальні вправи та завдання;
- працювати з фаховими текстами, використовуючи словники різних типів;
- здійснювати мовні розвідки;
- виділяти необхідну інформацію та подавати її у певній формі й послідовності;
- передавати зміст з різним ступенем згорнутості;
- створювати власний текст професійного спрямування, дотримуючись логічної послідовності та адекватно використовуючи мовні засоби;

- уміти вести діалог різного типу: розпитування, бесіду, дискусію;
- модельовання мовленнєвих ситуацій «Стоматолог-Пацієнт»;
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби;
- запобігати різним формам порушень академічної доброчесності.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до практичних занять та підсумкового заняття, опанування тем для самостійної роботи, написання історії хвороби, підготовку реферативних доповідей, презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем практичних занять та самостійної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому занятті й заліку з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації, дослідження наукових та інформаційних джерел, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах наукових робіт здобувачів вищої освіти.

Методичні рекомендації семінарських занять, самостійної роботи, викладені на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Сайт ЄМУ/Здобувачу/Кафедра фундаментальних дисциплін/Навчально-методичне забезпечення кафедри/«Українська мова (за професійним спрямуванням)»/ або за посиланням Кафедра фундаментальних дисциплін, дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту здобувача на базі Office 365.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях.	Методи: індивідуальне усне опитування, структуровані письмові
---	---

	роботи, тестові завдання з вибором правильних відповідей.
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях.	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, методи самоконтролю й самооцінки.
Підсумковий контроль дисципліни – диф.залік	Методи: підсумкове тестування, усне опитування, контроль засвоєння практичних навичок (Згідно Положення про контрольні заходи у ЄМУ (положення ЄМУ).
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок.

6. Критерії оцінювання

Диференційований залік.

Оцінка з дисципліни визначається за результатами оцінювання поточної діяльності та виражається за чотирибальною шкалою: («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), багатобальною шкалою та ЄКТС. Для зарахування щоб бути позитивно атестованим з дисципліни, здобувач має отримати за поточну навчальну діяльність бал на рівні не менше 60% від максимальної суми балів за дисципліну (не менше 120 балів). Максимальна кількість балів дорівнює 200. Кількість балів, яку здобувач набрав за поточну успішність з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів, які здобувач отримав протягом вивчення дисципліни (практичних, семінарських, лабораторних занять тощо), за формулою для перерахунку у бали за 200-бальною шкалою: $ПУ = СА / 5 \cdot 200$, де ПУ – поточна успішність; СА – середнє арифметичне традиційних оцінок (за традиційною чотирибальною шкалою), отриманих на відповідно за кожну тему заняття, округлене до 2-х знаків після коми. $СА = (сума\ оцінок\ за\ всі\ теми\ заняття) / (загальна\ кількість\ тем\ з\ дисципліни)$. При виставленні оцінок значення ПУ округлюється до цілого. Бали з дисципліни незалежно конвертуються як у шкалу ЄКТС, так і у чотирибальну шкалу. Бали шкали ЄКТС у чотирибальну шкалу не конвертуються, і навпаки.

Приклади розрахунку для здобувачів, що навчаються за програмами другого (магістерського) рівня освіти:

Приклад 1: $CA = 4,61$, тоді $ПУ = 4,61/5 \cdot 200 = 184,4 = 184$ (бали), що відповідає оцінці «5» («відмінно») за чотирибальною шкалою та оцінці «В» за шкалою ЄКТС.

Приклад 2: $CA = 4,47$, тоді $ПУ = 4,47/5 \cdot 200 = 178,8 = 179$ (балів), що відповідає оцінці «4» («добре») за чотирибальною шкалою та оцінці «В» за шкалою ЄКТС.

Оцінка «F» («незадовільно») виставляється Здобувачам, що відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія здобувачів має право на повторне вивчення дисципліни.

Багатобальна та чотирибальна шкали і відповідність багатобальної шкали до шкали ЄКТС, що характеризують успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни представлені.

Багатобальна та чотирибальна шкали

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
	Диф.залік
180 - 200 балів	«5» («відмінно»)
140 - 179 балів	«4» («добре»)
120 - 139 балів	«3» («задовільно»)
0-119 балів	«2» («незадовільно»)

Відповідність багатобальної шкали до шкали ЄКТС

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка ЄКТС
Диф. залік	
192 - 200	A

172 - 191	B
148 - 171	C
128 - 147	D
120 - 127	E
0 - 119	F

Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студенто-центрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті ЄМУ та порядку надання освітніх послуг, регламентованого Положенням про організацію освітнього процесу у ЄМУ та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ЄМУ, техніки безпеки на заняттях.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Здобувач, що запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях здобувач має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка). Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри. Під час обговорення теоретичних питань здобувачі мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів.

Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається, тільки під час дистанційного навчання за умови технічної необхідності.

Академічна доброчесність.

Під час вивчення дисципліни здобувач має керуватись Положенням про академічну доброчесність ЄМУ (положення ЄМУ). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів здобувач отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати викладачу в установленому порядку згідно Положенні про контрольні заходи у ЄМУ (положення ЄМУ).

Пропуски занять.

Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про контрольні заходи у ЄМУ (положення ЄМУ) у час, визначений графіком відпрацювань (Кафедра фундаментальних дисциплін) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття здобувач повинен пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про контрольні заходи та Положенні про організацію освітнього процесу у ЄМУ (положення ЄМУ) та Положенні про контрольні заходи у ЄМУ (положення ЄМУ). До підсумкового контролю допускаються здобувачи, що не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали.

Нарахування балів відбувається за умов обов'язкової участі завідувача, завуча та викладача. Ці бали є заохочувальними та додаються одноразово до загальної суми балів поточної успішності та результату складання комплексного іспиту. Їх загальна кількість для одного здобувача не повинна перевищувати 10-ти, при цьому фінальна сума балів за навчальну дисципліну не може перевищувати 200 балів.

До індивідуальних завдань відносяться:

1) написання рефератів та створення мультимедійних презентацій з доповідями на засіданнях наукового гуртка кафедри для здобувачів вищої

освіти – 3 бали;

2) участь у виготовленні таблиць, графологічної структури, постерів за темами практичних занять – 2 бали;

3) участь у олімпіаді здобувачів вищої освіти з дисципліни на I етапі – 1 бал;

4) участь/призер Всеукраїнської олімпіади здобувачів вищої освіти з дисципліни – 7/10 балів;

5) автор або співавтор тез/статті – 2/5 балів;

6) автор або співавтор усної/стендової доповіді на науковій конференції – 6/3 балів;

7) автор наукової роботи, що прийнята до участі або відзначена дипломом I - III ступеня у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт здобувачів вищої освіти на II етапі – 8 (участь) або 10 (диплом) балів.

Вирішення конфліктних питань.

При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то здобувач має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ЄМУ (положення ЄМУ), Положення про розгляд заяв, скарг, пропозицій здобувачів у ЄМУ (положення ЄМУ), Положення про виконання вимог організації освітнього процесу (положення ЄМУ), Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти у ЄМУ (положення ЄМУ), Положення про безпечне освітнє середовище у ЄМУ (положення ЄМУ).

Політика в умовах дистанційного навчання.

Порядок дистанційного навчання регулюється положення ЄМУ. Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Teams. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється

на веб-сторінці кафедри Кафедра акушерства, гінекології та педіатрії.

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється безпосередньо протягом заняття та/або консультації, а також можливий через електронну пошту (у форс-мажорних ситуаціях) в робочий час.

Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (Кафедра фундаментальних дисциплін). Консультації проводяться згідно графіку консультацій.

Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (Кафедра фундаментальних дисциплін).

Питання до диференційного заліку:

1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування
2. Особливості лексичного складу професійної мови медиків.
3. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.
4. Терміни. Загальнонаукова та спеціальна термінологія. Професіоналізми.
5. Словники. Типи слоників.
6. Морфологічний аспект медичної професійної мови.
7. Фемінитиви у назвах медичних професій.
8. Синтаксичні особливості медичного мовлення.
9. Особливості українського мовленнєвого етикету. Мовленнєвий етикет лікаря.
10. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників.
11. Публіцистичний виступ.
12. Науковий стиль. Структура наукового тексту.
13. Документ як основний вид офіційно-ділового стилю.
14. Професійна документація медиків.
15. Особливості української медичної термінології: анатомія та фізіологія людини.
16. Особливості української медичної термінології: хвороби та симптоми. Медичне обладнання, сучасні методи дослідження та лікування.

17. Комунікативна взаємодія лікаря з пацієнтом (з колегами).
18. Структура діалогів лікаря з пацієнтом (привітання, прощання, звернення, скарги пацієнта, анамнез, рекомендації лікаря).

7. Рекомендована література

Основна

1. Литвиненко Н.П. Фахова мова медика. Київ: «Книга-плюс», 2012. 334 с.
2. Луцак С.М., Литвиненко Н.П., Турган О.Д. та ін.; за ред. Луцак С.М. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник (ВНЗ IV р. а.). Київ: “Медицина”, 2017. 360 с.
3. Литвиненко Н.П. Фахова мова медика. Київ: «Книга-плюс», 2012. 334 с.
4. Черемська О. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) / О. С. Черемська, Г. Г. Гайдамака, В. Ф. Жовтобрюх. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. 145 с.

Допоміжна

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. Київ: Довіра, 2007. 207 с.
2. Гінзбург М.Д. Українська ділова і фахова мова. Практичний посібник на щодень. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 672 с.
3. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 426 с.

8. Інформаційні ресурси:

Основні:

1. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник // <http://applied-physics.pp.ua/archive/ukr/mova1.pdf>
2. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення// <http://www.ex.ua/11141811>

Допоміжні:

1. Зубков М. Українська мова. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів нефілологічного напрямку підготовки // www.kspu.edu/
2. Правопис української мови // <http://www.pravopys.net/>